

Sygn. akt II AKa 224/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Jerzy Leder

Sędziowie: SA – Anna Zdziarska (spr.)

SO (del.) – Przemysław Filipkowski

Protokolant: sekr. sąd. – Sylwester Leńczuk

przy udziale prokuratora Anny Adamiak

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2018 r.

sprawy: 1. L. B., córki W. i O. z domu Ł., ur. (...)we L.

oskarżonej o czyn z art. 280 § 2 k.k.;

2. T. O., córki I. i M. z domu S., ur. (...) w I. (Ukraina)

oskarżonej o czyny z art. 280 § 2 k.k., z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11§ 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 16 października 2017 r., sygn. akt XII K 2/17

- 1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec T. O. i w zaskarżonej części wobec L. B. ;*
- 2. zasądza od Skarbu Państwa po 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych, w tym 23 % VAT na rzecz adw. Ł. R. i K. S. – Kancelarie Adwokackie w W. tytułem wynagrodzenia za obronę pełnioną z urzędu w postępowaniu odwoławczym, a nadto podwyższa wynagrodzenie adw. K. S. do kwoty 2892 (dwóch tysięcy osmiuset dziewięćdziesięciu dwóch) złotych, powiększonych o 23% VAT z tytułu obrony pełnionej z urzędu przed Sądem Rejonowym i Okręgowym, podwyższa również wynagrodzenie na rzecz adw. Ł. R. do kwoty 3192 (trzech tysięcy stu dziewięćdziesięciu dwóch) złotych, powiększonych o 23 % VAT z tytułu obrony pełnionej z urzędu w postępowaniu przygotowawczym, przed Sądem Rejonowym i Okręgowym;*
- 3. zwalnia oskarżone od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, wydatkami obciążając Skarb Państwa.*

UZASADNIENIE

L. B. została oskarżona o to, że:

I. w dniu 21.01.2013 r. w W. wspólnie i porozumieniu z T. O. poprzez użycie przemocy wobec W. S. (1) polegającej na biciu jej pięściami i kopaniu po całym ciele, w wyniku czego dokonała zaboru biżuterii złotej i srebrnej o wartości

około 30.000 zł, trzech telefonów komórkowych marki N., laptopa marki L., odtwarzacza DVD marki P., aparatu fotograficznego marki S., kozucha damskiego skórzanego koloru czarnego, pieniędzy w kwocie 720 złotych, banknotu jednodolarowego, banknotu dwudolarowego, czym spowodowały łącznie straty w wysokości około 50.000 zł

tj. przestępstwa z art. 280 § 1 kk

II. w dniu 21.01.2013 r. w W. posiadała wbrew przepisom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii znaczną ilość środków psychotropowych w postaci amfetaminy w łącznej ilości 30,83 grama, tabletki z zawartością 2C-B (4-bromo-2,5- dimetoksyfemetyloaminy) i MDMA (3,4 - metylenodioksymetamfataminy) w łącznej ilości 1,05 grama netto oraz 4-M. (4 metylo-N-etylokatynon) w łącznej ilości 5,19 g netto

tj. przestępstwo z art. 62 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

T. O. została oskarżona o to, że:

III. w dniu 21.01.2013 r. w W. wspólnie i porozumieniu z L. B. poprzez użycie przemocy wobec W. S. (1) polegającej na biciu jej pięściami i kopaniu po całym ciele, w wyniku czego dokonała zaboru biżuterii złotej i srebrnej o wartości około 30.000 zł, trzech telefonów komórkowych marki N., laptopa marki L., odtwarzacza DVD marki P., aparatu fotograficznego marki S., kozucha damskiego skórzanego koloru czarnego, pieniędzy w kwocie 720 złotych, banknotu jednodolarowego, banknotu dwudolarowego, czym spowodowały łącznie straty w wysokości około 50.000 zł

tj. przestępstwo z art. 280 § 1 k.k.

IV. w dniu 21.01.2013 r. w W. naruszyła nietykalność cielesną funkcjonariusza policji M. Z. podczas i w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych jednocześnie znieważając w/w funkcjonariusza publicznego słowami powszechnie uznawanymi za obelżywe podczas i w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych.

tj. o czyn z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Wyrokiem z dnia 16 października 2017 r., w sprawie XII K 2/17 Sąd Okręgowy w Warszawie uznał L. B. i T. O. za winne tego, że:

1. oskarżoną L. B. w ramach zarzucanego jej w pkt I czynu uznał za winną tego, że w dniu 21.01.2013 r. w W. wspólnie i porozumieniu z T. O. poprzez użycie przemocy wobec W. S. (1) polegającej na biciu jej pięściami i kopaniu po całym ciele, posługując się nożem, dokonała zaboru w celu przywłaszczenia biżuterii złotej i srebrnej o wartości około 30.000 zł, trzech telefonów komórkowych marki N., laptopa marki L., odtwarzacza DVD marki P., aparatu fotograficznego marki S., pieniędzy w kwocie 720 złotych, banknotu jednodolarowego, banknotu dwudolarowego, okularów leczniczych, okularów zerówek narzędzi do makijażu i kosmetyków o łącznej wartości 50.000 zł, tj. przestępstwa z art. 280 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 2 k.k. skazał ją i wymierzył jej karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności;

2. oskarżoną L. B. uniewinnił od czynu opisanego w pkt II;

3. oskarżoną T. O. w ramach zarzucanego jej w pkt III czynu uznał za winną tego, że w dniu 21.01.2013 r. w W. wspólnie i porozumieniu z L. B. poprzez użycie przemocy wobec W. S. (1) polegającej na biciu jej pięściami i kopaniu po całym ciele, posługując się nożem, dokonała zaboru w celu przywłaszczenia biżuterii złotej i srebrnej o wartości około 30.000 zł, trzech telefonów komórkowych marki N., laptopa marki L., odtwarzacza DVD marki P., aparatu fotograficznego marki S., pieniędzy w kwocie 720 złotych, banknotu jednodolarowego, banknotu dwudolarowego, okularów leczniczych, okularów zerówek narzędzi do makijażu i kosmetyków o łącznej wartości 50.000 zł tj. przestępstwa z art. 280 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 280 § 2 k.k. skazał ją i wymierzył jej karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności;

4. oskarżoną T. O. uznał za winną czynu opisanego w pkt IV tj. przestępstwa z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie w/w przepisów skazał ją a na podstawie art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył jej karę 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;

5. na podstawie art. 85 § 1 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 85a k.k. połączył orzeczone wobec oskarżonej T. O. kary pozbawienia wolności i orzekł karę łączną 3 (trzech) lat pozbawienia wolności;

6. na podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k. na poczet orzeczonej w pkt 1 kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonej L. B. okres pozbawienia wolności w sprawie od dnia 21.01.2013 r. do dnia 14.10.2013 r.;

7. na podstawie art. 63 § 1 i 5 k.k. na poczet orzeczonej w pkt 1 kary pozbawienia wolności zaliczył oskarżonej T. O. okres pozbawienia wolności w sprawie od dnia 21.01.2013 r. do dnia 02.09.2013 r.;

8. na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z art. 619 § 1 k.p.k. oraz zgodnie z § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata Ł. R. kwotę 1.848 zł (tysiąc osiemset czterdzieści osiem) zł powiększoną o należny podatek VAT tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną oskarżonej L. B. z urzędu a na rzecz adw. K. S. kwotę (...) (tysiąc siedemset sześćdziesiąt cztery) zł powiększoną o należny podatek VAT tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną oskarżonej T. O. z urzędu;

9. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżone od kosztów postępowania obciążając nimi Skarb Państwa.

Apelacje od wyroku złożyli obrońcy oskarżonych.

Obrońca oskarżonej L. B. zaskarżył na korzyść oskarżonej powyższy wyrok:

a) w całości co do pkt 1. wyroku tj. orzeczenia w przedmiocie czynu z art. 280 § 2 k.k. oraz

b) w zakresie pkt. 8 wyroku w części, w jakiej nie zasądzono na rzecz obrońcy oskarżonej L. B. kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w kwocie przekraczającej kwotę 1.848 zł.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

I. obrazę przepisów postępowania mającą istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia tj. art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego z naruszeniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oraz jednostronną i wybiórczą ocenę dowodów tylko w tym zakresie, który wspierał oskarżenie dotyczące czynu z art. 280 § 1 lub 2 k.k., przy zbagatelizowaniu dowodów przeciwnych, w szczególności poprzez:

a) przyznanie wiary wyjaśnieniom oskarżonej L. B. tylko i wyłącznie w zakresie w jakim wyjaśnienia te pokrywały się z zeznaniami pokrzywdzonej, w sytuacji, gdy wyjaśnienia te są konsekwentne, logiczne oraz w sposób dokładniejszy niż zeznania pokrzywdzonej obrazują przebieg zaistniałego zdarzenia;

b) dowolną, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego i logiki ocenę wyjaśnień oskarżonej polegającą na uznaniu, iż oskarżona nie wskazała jakich rzeczy należących do niej brakowało przed zabraniami walizek pokrzywdzonej, podczas gdy z treści protokołu wyjaśnień złożonych przez oskarżoną w charakterze podejrzaney z dnia 22 stycznia 2013 roku /k.93/ wynika, że oskarżona wskazała brakujące rzeczy;

c) dowolną, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego i logiki ocenę zeznań oskarżonej polegającą na przyjęciu, iż oskarżona zamiast w pierwszej kolejności poszukać swoich rzeczy w mieszkaniu zabrała od razu rzeczy pokrzywdzonej, w sytuacji, gdy z wyjaśnień oskarżonych wynika, iż oskarżona w pierwszej kolejności szukała w mieszkaniu swoich

rzeczy i dopiero w sytuacji niemożności ich znalezienia zabrała ze sobą rzeczy pokrzywdzonej celem zmuszenia jej do oddania rzeczy należących do niej;

d) dowolną, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego i logiki ocenę wyjaśnień oskarżonej skutkującą przyjęciem, że dopiero w trakcie posiedzenia w przedmiocie tymczasowego aresztowania oskarżona wyjaśniła, iż uderzyła pokrzywdzoną, w sytuacji, gdy z materiału dowodowego wynika, iż oskarżona już w protokole przesłuchania z dnia 22 stycznia 2013 roku /k.93/ oskarżona przyznała się do jednokrotnego uderzenia pokrzywdzonej;

e) dowolną, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego i logiki ocenę wyjaśnień oskarżonej skutkującą przyjęciem, iż jedno uderzenie w twarz pokrzywdzonej przez oskarżoną nie mogło spowodować obrażeń poniesionych przez pokrzywdzoną, w sytuacji, gdy z materiału dowodowego wynika, że oskarżona tylko raz uderzyła pokrzywdzoną, natomiast do dalszych uderzeń pokrzywdzonej przyznała się współoskarżona T. O.;

f) dowolne, sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego i logiki przyjęcie, iż pokrzywdzona została dotkliwie pobita, w sytuacji, gdy z protokołów oględzin osoby, dokumentacji medycznej wykonanej przez Szpital (...), zdjęć pokrzywdzonej wykonanych po zdarzeniu, nie można przyjąć takiego wniosku;

g) dowolną, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego i logiki ocenę wyjaśnień oskarżonych skutkującą przyjęciem, iż po wejściu do mieszkania pokrzywdzonej obie oskarżone zaczęły bić i kopać pokrzywdzoną po całym ciele, w sytuacji, gdy ze spójnych oraz konsekwentnych wyjaśnień oskarżonych wynika, że oskarżona L. B. dopuściła się tylko jednokrotnego uderzenia pokrzywdzonej;

h) dowolne przyjęcie, jakoby wyjaśnienia złożone przez oskarżoną w trakcie konfrontacji stanowią kolejną zmianę wyjaśnień oskarżonej, w sytuacji, gdy z protokołu konfrontacji niemożliwe jest przyjęcie takich wniosków;

i) dowolne, sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego i logiki uznanie na podstawie lakonicznych zeznań pokrzywdzonej, iż brak jest jakichkolwiek wątpliwości, że oskarżona groziła pokrzywdzonej nożem, w sytuacji, gdy okoliczność ta nie została wyjaśniona w toku dalszych przesłuchań pokrzywdzonej na etapie postępowania przygotowawczego oraz sądowego i nie znajduje ona potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym, jak również konsekwentnych i spójnych wyjaśnieniach oskarżonych w tym zakresie;

j) dowolne sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego i logiki przyjęcie, iż tylko jedno lakoniczne stwierdzenie pokrzywdzonej jakoby oskarżona groziła pokrzywdzonej nożem wynikało z faktu, że pokrzywdzona na dalszym etapie postępowania była przesłuchiwana na inne okoliczności, a brak odniesienia do rzekomego zagrożenia przez oskarżoną nożem w późniejszych zeznaniach nie świadczy o braku konsekwencji w składanych zeznaniach, gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że pokrzywdzona relacjonowała częściowo przebieg zdarzenia podczas czynności okazania, co znajduje potwierdzenie w protokole sporządzonym z przeprowadzonej czynności /k.75/ i nie zeznała w nich, iż oskarżona posługiwała się nożem;

k) dowolną, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego i logiki ocenę wyjaśnień oskarżonej w zakresie w jakim Sąd odmówił przyznania wiary twierdzeniom oskarżonej, iż zabrała ona rzeczy należące do pokrzywdzonej w celu wymuszenia zwrotu przedmiotów należących do niej;

l) dowolną, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego i logiki ocenę zeznań pokrzywdzonej polegającą na bezkrytycznym przyznaniu wiary tym zeznaniom oraz przyjęciu, iż zeznania te nie są nacechowane niechęcią w stosunku do oskarżonej, w sytuacji, gdy z materiału dowodowego wynika, że zeznania te opierały się na osobistej niechęci pokrzywdzonej do oskarżonej co wynika chociażby z bezpodstawnego wskazywania przez pokrzywdzoną, iż narkotyki znalezione w torbach należały do oskarżonej,

co doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegających na bezpodstawnym przyjęciu, że (i) oskarżona miała zamiar przywłaszczenia rzeczy należących do pokrzywdzonej, (ii) że oskarżona posługiwała się niebezpiecznym przedmiotem w postaci noża oraz, że (iii) oskarżona działała wspólnie i w

porozumieniu z oskarżoną T. O., co w konsekwencji powyższego doprowadziło do bezpodstawnego uznania, iż oskarżona swoim zachowaniem wypełniła znamiona czynu stypizowanego w art. 280 § 2 k.k.;

II. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia tj. art. 410 k.p.k. poprzez oparcie wyroku na okolicznościach nieujawnionych w toku rozprawy, a to przyjęciu, iż dla ustalenia stanu faktycznego szczególnie przydatne okazały się protokoły przeszukania, podczas których ujawniono broń, części do broni i amunicję, w sytuacji, gdy przy oskarżonej nie znaleziono w/w przedmiotów, a do materiału dowodowego nie włączono wspomnianych protokołów o tym świadczących;

III. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść wydanego orzeczenia tj. art. 424 § 1 i 2 k.p.k. poprzez brak wyczerpującego i logicznego uzasadnienia Sądu dla czego wyjaśnienia oskarżonej uznane zostały za niewiarygodne, z wyłącznym ograniczeniem się w treści uzasadnienia wyroku do powtórzenia kodeksowej reguły, iż są one sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego i logiki, co mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia.

IV. ponadto zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił obrazę art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. w zw. z §14 ust. 1 pkt 2) w zw. z § 14 ust. 2 pkt 3) w zw. z § 16 oraz § 14 ust. 2 pkt 5) w zw. z § 16 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348) („Rozporządzenie”) polegającą na nieuzasadnionym niezastosowaniu tych przepisów prowadzącą do błędnego ustalenia w pkt. 8 wyroku wysokości wynagrodzenia za obronę oskarżonej poprzez niesłuszne zasądzenie stawki w niższej wysokości 1848 zł (w oparciu jedynie o §14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia), w miejsce prawidłowo ustalonej kwoty 3.108 zł (w oparciu o w/w przepisy Rozporządzenia).

Wobec powyższego, na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 § 1 i 2 k.p.k. wniósł o:

- 1) zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu; ewentualnie o:
- 2) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego jej rozpoznania.

Obrońca oskarżonej T. O. zaskarżył wyrok w części, to jest:

1. w zakresie czynu dotyczącego skazania za czyn określony w art. 280 § 2 k.k. w całości na korzyść oskarżonej;
2. w zakresie czynu dotyczącego skazania za czyn określony w art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w części dotyczącej orzeczenia o karze na korzyść oskarżonej oraz
3. w zakresie orzeczenia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu na rzecz obrońcy z urzędu adw. K. S. (pkt 8 wyroku).

Na podstawie art. art. 427 § 2 k.p.k. w zw. z art. 438 pkt 2, 3 i 4 k.p.k. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. w części dotyczącej skazania za czyn określony w art. 280 § 2 k.k.:
 - a) obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wyroku, to jest art. 7 k.p.k. przez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny wyjaśnień złożonych przez oskarżoną T. O., w zakresie w jakim kwestionowała ona swój udział w zaborze mienia należącego do pokrzywdzonej i uznanie przez Sąd, że wyjaśnienia oskarżonej są niewiarygodne i sprzeczne z zeznaniami pokrzywdzonej, w sytuacji gdy materiał dowodowy w postaci wyjaśnień oskarżonej L. B., a także częściowo zeznania samej pokrzywdzonej, nie pozwalają przyjąć, iż oskarżona dopuściła się zarzucanego jej czynu;
 - b) obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść wyroku, to jest art. 7 k.p.k. przez dowolną ocenę materiału dowodowego i bezkrytyczne obdarzenie walorem wiarygodności zeznań pokrzywdzonej W. S. (1), która miała interes prawny w składaniu na swoją korzyść zeznań, w zakresie w jakim podała, że oskarżona L. B. wzięła nóż i groziła pokrzywdzonej, że ją zabije, natomiast oskarżona T. O. powiedziała by jej nie zabijać, w sytuacji gdy

zeznania pokrzywdzonej zostały złożone w postępowaniu przygotowawczym a pokrzywdzona nie potwierdziła ich w postępowaniu przed Sądem, ponieważ nie stawiała się na żadną rozprawę, a na miejscu zdarzenia nie zostało zabezpieczone narzędzie w postaci noża;

c) obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 2 § 1 pkt 1 k.p.k., 2 § 2 k.p.k., 4 k.p.k., 5 § 2 k.p.k. poprzez nie uwzględnienie wynikających z ujawnionych dowodów okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonej oraz rozstrzygnięcie nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonej;

d) błąd w ustaleniach faktycznych mający istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegający na nieuprawnionym przyjęciu, iż oskarżona T. O. wspólnie i w porozumieniu z L. B. podczas zdarzenia z dnia 21 stycznia 2013 r., posłużyła się nożem w sytuacji, gdy brak jest ku temu dostatecznych podstaw w świetle całokształtu okoliczności niniejszej sprawy;

2. w części dotyczącej skazania za czyn określony w art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.:

a) rażąco niewspółmierność wymierzonej oskarżonej T. O. kary 3 miesięcy pozbawienia wolności przez nienależyte uwzględnienie przyznania się oskarżonej do winy i okazanej skruchy, a także faktu, iż oskarżona jest osobą niekaraną, podczas gdy dla osiągnięcia celów kary wystarczy jej znacznie niższy wymiar;

3. w zakresie orzeczenia o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu na rzecz obrońcy z urzędu adw. K. S.:

a) obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku tj. § 14 ust. 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez skarb państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 461), polegającą na przyznaniu wynagrodzenia za reprezentację tylko według stawki obowiązującej dla postępowania przed sądem rejonowym jako sądem pierwszej instancji, podczas gdy na gruncie rozpoznawanej sprawy dla części rozpraw winna mieć zastosowanie stawka minimalna za obronę przed sądem okręgowym jako sądem pierwszej instancji, ponieważ na skutek postanowienia Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli w Warszawie III Wydział Karny z dnia 13 grudnia 2016 r. w przedmiocie własności rzeczowej, sprawa została przekazana do rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 437 § 1 i § 2 k.p.k. wniosł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie czynu z art. 280 § 2 k.k. i uniewinnienie oskarżonej T. O. od jego dokonania;
2. zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie czynu z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i wymierzenie oskarżonej kary łagodniejszej;
3. zmianę zaskarżonego wyroku w części orzekającej o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu i przyznanie obrońcy adw. K. S. wynagrodzenia w wysokości odpowiadającej stawkom obowiązującym w Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez skarb państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu;

względnie gdyby Sąd uznał, iż istnieje konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje oraz wnioski w nich zawarte nie zasługiwały na uwzględnienie.

Obu apelacjom wspólny jest zarzut obrazę prawa procesowego, mający wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k., sprowadzający się w konsekwencji do tego, że Sąd I instancji ustalenia faktyczne oparł na zeznaniach pokrzywdzonej W. S. (1), zamiast na wyjaśnieniach oskarżonych.

Już na wstępie stwierdzić należy, że nie jest możliwe dokonanie prawidłowych ustaleń na dwóch grupach wzajemnie wykluczających się dowodów, tak jak było w przedmiotowym przypadku. Z tego powodu Sąd Okręgowy stan faktyczny ustalił na podstawie całokształtu okoliczności sprawy, po rozważeniu wszystkich okoliczności tak na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych, zgodnie ze wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, co nie oznaczało konieczności przyjęcia dla T. O. i L. B. najbardziej korzystnej dla nich wersji zdarzenia, prowadzącej do skazania co najwyżej za czyn z art. 158 § 1 k.k.

Wprawdzie rację ma obrońca L. B., że Sąd Okręgowy omawiając wyjaśnienia tej oskarżonej popełnił pomyłkę, lecz zdaniem Sądu Apelacyjnego nie mającą wpływu na treść wyroku. Nie ma i nie może mieć wpływu fakt, że w uzasadnieniu wyroku wskazano, iż L. B. nie podczas pierwszego, a drugiego przesłuchania podała, że uderzyła pokrzywdzoną. Kolejna natomiast kwestia podniesiona w apelacji wynika z niezrozumienia toku rozumowania Sądu, który przytoczył wyjaśnienia oskarżonej w zakresie tego, że sprawdziła w walizce swoje rzeczy i dostrzegła brak niektórych z nich. Z pierwszych wyjaśnień, a te były przedmiotem rozważań, istotnie nie wynikało, aby oskarżona poszukiwała brakujących rzeczy. Wyjaśniła: „Byłam zezłoszczona i powiedziałam do pokrzywdzonej, że biorę jej rzeczy i jej zwrócę jeśli ona zwróci moje rzeczy. Ja wzięłam walizki i poszłam do windy” - k. 93.

W kontekście przytoczonych wyjaśnień za przeoczenie uznać należy stwierdzenie Sądu Okręgowego wyrażone w kolejnym zdaniu pisemnych motywów wyroku, że: „oskarżona nie wskazała jakich rzeczy jej rzekomo brakowało”.

Nie zmienia to jednak postaci rzeczy, że zbieżność zachodząca pomiędzy wyjaśnieniami oskarżonych jest jedynie pozorna.

L. B. wyjaśniła, że uderzyła pokrzywdzoną i T. O. ją uderzyła - k. 93, 100. Z kolei T. O. twierdziła, że jak przyszły do mieszkania pokrzywdzonej, to ją biła, a L. pakowała rzeczy. Osobiście rozbiła pokrzywdzonej usta i kopnęła za dwa razy - k. 88. W dniu 23 stycznia 2013 r. wyjaśniła, że tylko: „parę razy uderzyła te dziewczynę” - k. 103. Podczas rozprawy głównej wyjaśnienia T. O. uległy dalszej ewolucji. Podała, że to nie było bicie, tylko taka kobieca szarpanina (k. 457). „nogami nie kopała” - 458.

Analiza wyjaśnień oskarżonych już w tej części wskazuje na próbę umniejszenia swoich ról wraz z upływem czasu. Potwierdza także prawidłowość rozumowania Sądu I instancji w odniesieniu do tego, że to zeznania pokrzywdzonej w zakresie pobicia i kradzieży zasługują na obdarzenie ich walorem wiarygodności, tym bardziej, że korespondują z obrażeniami jakich doznała na twarzy i ciele postaci otarć i zasinień (k. 57, k. 71 - 72, k. 78 - 81).

Co prawda pokrzywdzona W. S. (1) została przesłuchana wyłącznie w toku postępowania przygotowawczego, to jednak fakt ten nie dezawuuje wartości dowodowej jej zeznań. Pokrzywdzona odmiennie niż oskarżone przedstawiła przebieg zdarzenia. Zeznała mianowicie, że kiedy otworzyła drzwi swego mieszkania zobaczyła L. B. i nieznaną kobietę w okularach. Od razu została uderzona pięścią w twarz. A kiedy się przewróciła kobiety biły ją pięściami i kopały po całym ciele, ubliżały. Kobiety posadziły ją pod drzwiami i zabroniły wstawać. L. wzięła nóż i powiedziała, że ją zabije. Druga kobieta wskazała, żeby jej nie zabijać. L. odpowiedziała: „po co ma żyć”. Pokrzywdzona bała się, że oskarżone zrobią jej krzywdę. Nieznana kobieta kazała zdjąć jej łańcuszek z szyi, a kiedy nie mogła go odpiąć - sama go zdjęła. Pokrzywdzona nie zauważyła, gdzie ona go schowała. L. plądrowała mieszkanie, pakowała rzeczy W. S. (1) w czasie gdy ta siedziała w przedpokoju. Raz jedna, raz druga pilnowały, żeby nie wstała, a następnie zamknęły ją w mieszkaniu na klucz i odeszły (k. 49 - 51).

Słusznie zauważył Sąd Okręgowy, że zeznania W. S. (1) nie były jedynym dowodem w sprawie, bo oprócz opisanych obrażeń na ciele, fakt uwalniania pokrzywdzonej przez okno przy pomocy wysięgnika straży pożarnej potwierdzili policjanci wezwani przez sąsiada - G. B. i M. Z..

Obaj skarżący w apelacjach podjęli próbę wykazania, że oskarżone udały się do mieszkania pokrzywdzonej po osobiste rzeczy L. B., zaś przedmioty należące do pokrzywdzonej zostały zabrane w zastaw.

Odnosząc się do tej kwestii stwierdzić należy, że sama L. B. nie była do końca konsekwentna, bowiem twierdziła, że szła z zamiarem uiszczenia 600 złotych tytułem opłaty za najem, bądź za możliwość robienia prania w mieszkaniu W. S. (1). Uwzględniając zatem jej wyjaśnienia uznać by należało, że w trakcie zdarzenia zmieniła zamiar, bo pieniędzy pokrzywdzonej nie przekazała, natomiast postanowiła zabrać swoje rzeczy. Do powyższej wersji trzeba odnieść się krytycznie. Z protokołu oględzin wynika, że istotnie w mieszkaniu pokrzywdzonej znajdowały się pudła z zawartością różnych przedmiotów. O ile w tak nieuporządkowanym otoczeniu L. B. nie mogła znaleźć odzieży, laptopa, narzędzi do manicure i narzędzi fryzjerskich nieracjonalnym byłoby zakładanie złej woli pokrzywdzonej i zabieranie pod zastaw jej rzeczy osobistych. W ocenie wyjaśnień L. B. należy uwzględnić fakt, że oskarżona zabrała złotą biżuterię, telefony, markowe perfumy i inne rzeczy, znacznie przekraczające pod względem wartości ewentualnie pozostawione, a wskazane w wyjaśnieniach oskarżonej. Podnieść też należy, że okolicznością przyznaną jest pobicie pokrzywdzonej, a zatem nawet z punktu widzenia skarżących – W. S. nie mogła teoretycznie pomóc uczestniczyć w poszukiwaniach. Nieprawdomówność L. B. została też wykazana poprzez przedstawienie przez pokrzywdzoną dowodów zakupu części przedmiotów do których prawo własności rościła sobie oskarżona.

Trafne są uwagi Sądu meriti co do zeznań pokrzywdzonej. Z całą pewnością były one szczere. Ujawniła wstydlivy fakt, że w trakcie zdarzenia z obawy przed oskarżonymi oddała mocz, a sprawczynię się z tego śmiały. Wykazała się też obiektywizmem – po sprawdzeniu sprostowała, że kozuch nie został jednak skradziony.

Całościowa ocena zeznań pokrzywdzonej przemawia za tym, że wiarygodne są również zeznania W. S. (1) w zakresie tego, że L. B. podczas bicia, a bezpośrednio przed kradzieżą posłużyła się nożem grożąc werbalnie pozbawieniem życia.

Sąd odwoławczy nie podziela poglądu skarżącej wyrażonego w apelacji, że żaden świadek nie wskazywał na użycie noża, bo dowód ten stanowiły zeznania pokrzywdzonej. Trafnie Sąd Okręgowy wskazał, że na okoliczność przebiegu zdarzenia pokrzywdzona została przesłuchana tylko raz, a kilkukrotnie na okoliczność skradzionych rzeczy. Jako niedopuszczalne domniemanie potraktować należy uwagi obrońcy L. B., że gdyby oskarżona posłużyła się nożem, to pokrzywdzona powinna w każdym protokole zeznawać o tym przedmiocie.

Opinia ta jest błędna, szczególnie jeśli się uwzględni, że zawartość protokołu jest wypadkową pytań przesłuchującego i odpowiedzi składającego zeznania, a w niewielkim zakresie wynika z inicjatywy przesłuchiwanego.

Jeśli porównać dwa protokoły przesłuchania W. S. (1) z k. 73 i k. 75, na które powołuje się obrońca oskarżonej L. B. w apelacji, to wyglądają jakby zostały skopiowane. Na k. 73 pokrzywdzona rozpoznała T. O., a na k. 75 znajduje się protokół rozpoznania L. B.. Protokoły składają się z pięciu zdań, w tym tylko dwóch merytorycznych. W każdym z nich po wskazaniu sprawczyń oświadczyła, że właśnie ta kobieta: „w dniu 21.01.2013 r. wraz z drugą kobietą dokonała na mojej osobie rozboju, pobiła i ukradła różne rzeczy z mojego mieszkania”. Świadczy to o tym, że zeznania nie były składane spontanicznie, bo w przeciwnym wypadku doszłoby do opisu zachowania oskarżonych z uwzględnieniem zróżnicowania ról. Poza tym wątpliwym jest, aby pokrzywdzona na tyle była wyedukowana w prawie by sklasyfikować zdarzenie jako rozbój.

Z kolei w dniu 22 stycznia 2013 r. (k. 67) W. S. (1) została przesłuchana wyłącznie na okoliczność skradzionych na jej szkodę przedmiotów oraz uszczerbku doznanego na zdrowiu i mechanizmu spowodowania obrażeń. Na k. 144 – 145 okazywano jej tylko zabezpieczone rzeczy. Analizując akta sprawy stwierdzić należy, że na etapie postępowania przygotowawczego organy ścigania bardziej były zainteresowane narkotykami ujawnionymi w bagażu zatrzymanych oskarżonych niż nożem, którym się posłużono w trakcie zdarzenia. Narkotyki zostały opisane, po dokonaniu oględzin, przebadane laboratoryjnie. W przypadku noża W. S. (1) nie została nawet zapytana o to czyj był to nóż (jej własny, czy oskarżonej) i jak wyglądał. W konsekwencji nie wiadomo czy był to scyzoryk wielofunkcyjny koloru siwego z metalu (prot. oględzin k. 123v, protokół zatrzymania rzeczy k. 13), nóż srebrny „do etui”, zabezpieczony u oskarżonych w bagażu, a rozpoznany przez pokrzywdzoną jako jej własność k. 144, czy też wzięty z mieszkania. Zdaniem Sądu odwoławczego nie mamy do czynienia z sytuacją niemożności rozpoznania jak w przypadku broni palnej, bądź atrapy broni, albowiem każdy człowiek wie jak wygląda nóż. W. S. (1) miała odpowiedni czas do tego, by przyjrzeć się przedmiotowi trzymanemu przez L. B. w czasie, gdy ta groziła jej zabójstwem.

Nawiązując do apelacji obrońcy T. O. stwierdzić należy, że w realiach tej sprawy nie do zaakceptowania jest koncepcja skarżącego próbującego wykazać, że oskarżona nie miała świadomości tego, że L. B. oprócz swoich osobistych rzeczy zabrała też przedmioty należące do pokrzywdzonej. Tej koncepcji sprzeciwia się fakt, że sama już po użyciu przemocy i przełamaniu oporu pokrzywdzonej zabrała jej złoty łańcuszek. Słowa, które wypowiedziała, po groźbie zabójstwa kierowanej wobec W. S. (1) przez L. B. również nie świadczą o ekscyście współoskarżonej, a jedynie o tym, że oskarżona nie akceptowała tak daleko idącej formy przemocy, prowadzącej do zabójstwa. Zresztą widziała przerażenie pokrzywdzonej co skomentowała w wyjaśnieniach, że W. S. była sama, a one były we dwie. Wszystkie te okoliczności, dostrzeżone przez Sąd I instancji przemawiają za działaniem wspólnie i w porozumieniu.

T. O. na k. 1495 stwierdziła, że nie brała żadnego noża i tam nie było żadnego noża. Oskarżona ta jest jednak zainteresowana, podobnie jak współoskarżona korzystnym dla niej rozstrzygnięciem. Podobnie następną, a przez to niewiarygodną wersję zdarzeń podała L. B. w toku drugiego postępowania sądowego przed Sądem Okręgowym. Nie utrzymywała już, że zabrała przedmioty W. S. (1) niejako w zastaw, do czasu odzyskania swoich rzeczy, lecz że nie wiedziała co było w tych torbach „bo było narzucane”. Nie wiedziała, że biżuteria znajdowała się w torebce należącej do pani S. (k. 1493 – 1495). Jeśli było zatem tak jak wyjaśniła, że posiadała dużą walizkę, plecak i chyba jeszcze jedną walizkę, to oczywistym jest, że biżuteria nie mogła w jej bagażach znaleźć się przypadkowo.

Dla obrońcy L. B. zeznania pokrzywdzonej nie zasługują na miano wiarygodnych, bo za takie nie uznał ich Sąd I instancji uniewinniając oskarżoną od czynu z punktu II aktu oskarżenia.

Z treści pisemnych motywów wyroku wyłania się obraz nie tak oczywisty, jak widziałby to obrońca.

Co do narkotyków ujawnionych w bagażu posiadanym przez L. B. Sąd Okręgowy założył istnienie trzech możliwych i równoprawnych wersji zdarzenia. Pierwsza, że to oskarżona w mieszkaniu pokrzywdzonej przechowywała narkotyki, druga że były to narkotyki pokrzywdzonej, a oskarżona celowo je zabrała i trzecia, że były to narkotyki pokrzywdzonej, a oskarżona nieświadomie w trakcie plądrowania mieszkania zabrała pudełko bez oglądania zawartości. Uniewinnienie oskarżonej było zatem wynikiem daleko idącej ostrożności w ocenie materiału dowodowego, a nie wyrazem jednoznacznego przekonania Sądu I instancji o niewiarygodności pokrzywdzonej.

Dokonanie przez Sąd I instancji oceny dowodów nie podważa podnoszona przez obrońcę L. B. okoliczność, że gdyby zamiarem oskarżonej było dokonanie kradzieży mienia pokrzywdzonej, to wykorzystałaby czasową jej nieobecność i weszła do mieszkania przy użyciu udostępnionych jej kluczy. Formułując taki osąd obrońca najwyraźniej pomija treść zeznań W. S. (1), która wskazała na istniejący problem rozliczeń za mieszkanie. Zeznała: „mówiły, że L. nic nie jest mi winna, wyzywały” (k. 49 – 50). Kobiety znajdowały się pod działaniem alkoholu, który ogranicza kontrolną funkcję intelektu i niezależnie od tego jaki początkowo miały zamiar, przerodził się on w zamiar dokonania rozboju.

Ustalenia Sądu dokonane w powyższym zakresie zostały dokonane na podstawie całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, zaś uzasadnienie sporządzone na piśmie oddaje tok rozumowania Sądu meriti i poddaje się kontroli instancyjnej. Nie doszło zatem do wydania orzeczenia z obrazą art. 410 k.p.k., a tym bardziej art. 424 § 1 k.p.k., który jest aktem następczym w stosunku do wyroku.

Kary wymierzone za czyn z art. 280 § 2 k.k. w wysokości dolnej granicy ustawowego zagrożenia nie rażą nadmierną surowością. Uwzględniają one dyrektywy sądowego wymiaru kary z art. 53 k.k., są współmierne do zawinienia i społecznej szkodliwości czynu. Winny odnieść pozytywny skutek w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej.

Przymiotu rażącej surowości nie ma także kara 3 miesięcy pozbawienia wolności wymierzona wobec T. O. za czyn z art. 222 § 1 k.k. w zb. z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Kara łączna została orzeczona na zasadzie pełnej absorpcji, a zatem nawet jeśli kara jednostkowa byłaby niższa od wymierzonej, to i tak nie byłaby w stanie wpłynąć na wymiar kary łącznej.

Apelacje zostały uznane za zasadne w tej części w jakiej kwestionowały wysokości wynagrodzenia za obronę pełnioną z urzędu w przypadku adw. Ł. R. w postępowaniu przygotowawczym przed Sądem Rejonowym i Sądem Okręgowym

[420 zł + 1.512 (18 terminów dodatkowych) + 960 zł] = 3192 zł + 23% VAT, a w przypadku adw. K. S. za obronę pełnioną z urzędu przed Sądem Rejonowym oraz Sądem Okręgowym – 2892 zł + 23% VAT.

W związku z powyższym orzeczenie wymagało stosownej korekty. Ponadto Sąd II instancji zasądził wynagrodzenie za obronę pełnioną przed Sądem odwoławczym w kwocie po 600 zł + 23% VAT.

Kwotę wynagrodzenia ustalono w oparciu o § 4 ust. 3, § 17 ust. 1 pkt 2, pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z dnia 18 października 2016 r.)

Jeśli chodzi o omyłkę pisarską w pkt 3 wyroku, w opisie czynu, którą dostrzegł obrońca T. O., to stwierdzić należy, że została ona sprostowana postanowieniem z dnia 5 kwietnia 2018 r.

Z tych względów – Sąd Apelacyjny orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.